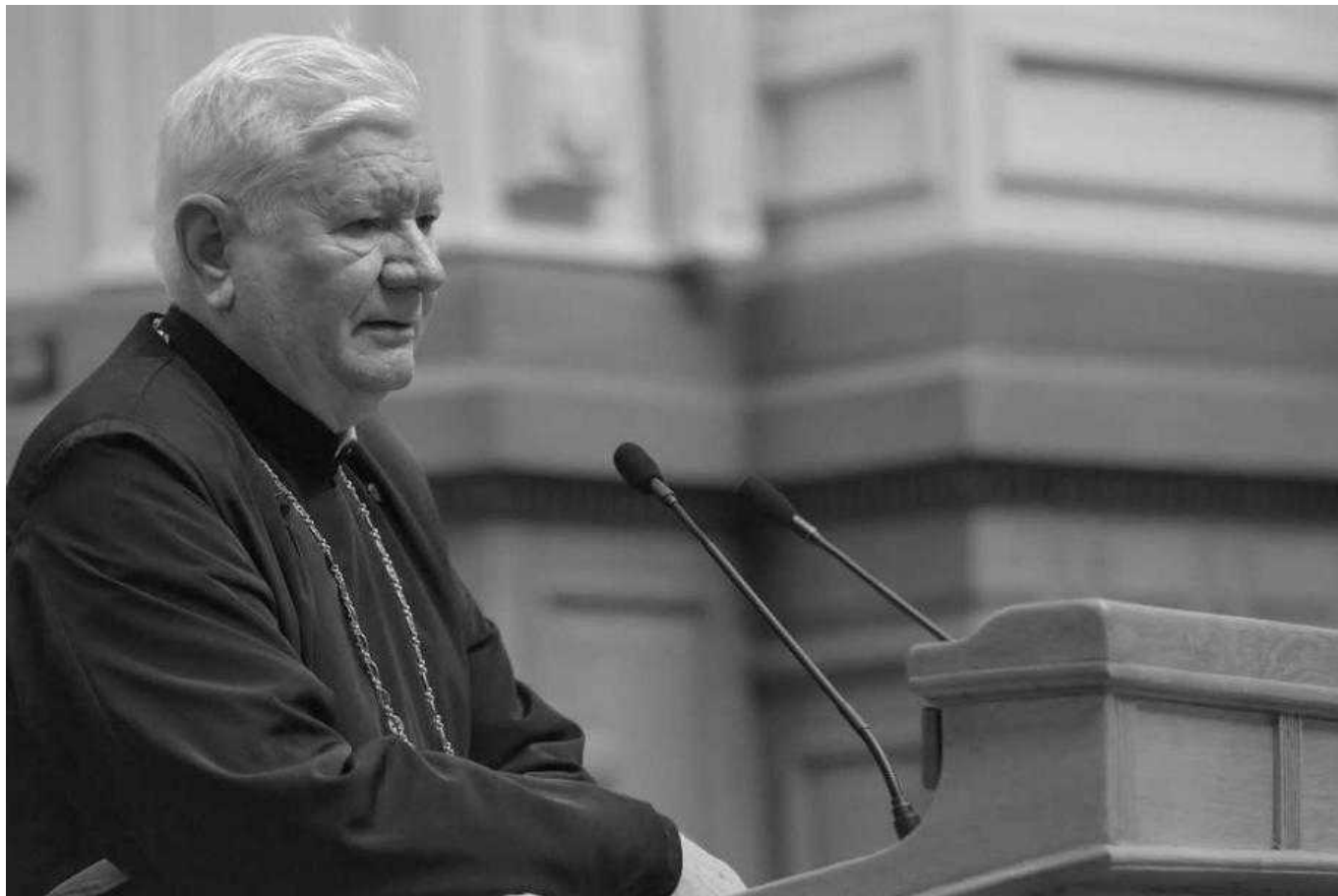

Părintele Academician Mircea Păcurariu - marele istoric al Bisericii Ortodoxe Române (1932-2021)

Mesajul Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, la slujba de înmormântare a Părintelui Profesor Academician Mircea Păcurariu, Catedrala mitropolitană „Sfânta Treime”, Sibiu, vineri, 15 ianuarie 2021:

Am aflat cu multă durere despre trecerea din această viață, în dimineața zilei de 13 ianuarie 2021, a Părintelui Profesor Academician Mircea Păcurariu, o vrednică și intensă conștiință de slujire eclesială, specialist de renume în Istoria Bisericii Ortodoxe Române, promotor erudit și pasionat al spiritualității ortodoxe în țară și în contactele cu istorici și teologi din străinătate.

Părintele Profesor Academician Mircea Păcurariu s-a născut la 30 iulie 1932, în străvechiul ținut al Hunedoarei, într-o familie de preoți. A urmat școala primară la Orăștie și Deva, apoi Liceul Teoretic „Decebal” din Deva. Timp de un an a frecventat cursurile Facultății de Istorie a Universității din Cluj (1951-1952), pe care a fost nevoit să le întrerupă, ca urmare a unei exmatriculări dictate din „rațiuni

politice”.

Între anii 1952 și 1956, a urmat cursurile Institutului Teologic Universitar din Sibiu; apoi cursuri de doctorat, specialitatea Istoria Bisericii Ortodoxe Române, la Institutul Teologic din București (1956-1959), primind titlul de doctor în teologie, în anul 1968, cu teza „Legăturile Bisericii Ortodoxe Române din Transilvania cu Țara Românească și Moldova în secolele XV-XVII”.

În aprilie 1970, a fost hirotonit diacon, iar un an mai târziu a fost hirotonit preot.

A fost pentru o perioadă profesor la Seminarul Teologic de la Mănăstirea Neamț (1959-1961), apoi a devenit profesor la Institutul Teologic de grad universitar din Sibiu, până la pensionare, în anul 2002, de când a rămas profesor emerit. Între anii 1992-2000, a condus Facultatea de Teologie Ortodoxă din Sibiu, în calitate de decan.

A participat la nenumărate întruniri cu caracter istoric în țară și peste hotare. A fost președinte al Comisiei de Istorie Ecclesiastică Comparată din România (1997).

Opera sa este vastă și profundă. Cea mai cunoscută lucrare a sa rămâne tratatul de „Istorie a Bisericii Ortodoxe Române”, în trei volume și multe ediții. Este cea mai importantă și completă lucrare de istoriografie bisericească românească editată până în prezent.

Totodată, de mare interes se bucură volumul de „Studii de istorie a Bisericii Ortodoxe Române” (2 volume), precum și „Compendiul de Istoria Bisericii Române”, apărut în mai multe ediții, cu tiraje mari, care, pentru valoarea lui academică, a fost tradus în limba germană în anul 1994, în cadrul colecției Oikonomia, fiind, alături de „Teologia Dogmatică Ortodoxă” a Părintelui Dumitru Stăniloae, principalele lucrări academice de teologie ortodoxă românească, accesibile vorbitorilor acestei limbi.

Demne de menționat sunt și lucrările: „Dicționarul teologilor români”, „Istoria Bisericii din Basarabia” sau „Sfinți daco-români și români” (4 ediții), care aduc de asemenea contribuții istoriografice importante.

O lucrare de suflet a Părintelui Mircea Păcurariu este cartea „Sfântul Ierarh Andrei Șaguna. O viață închinată Bisericii și neamului”, dedicată marelui ierarh transilvănean, om erudit și patriot statornic, care a unit în mod pilduitor mărturisirea credinței ortodoxe cu dezvoltarea culturală și socială a vieții românilor ortodocși din Transilvania.

Totodată, în opera Părintelui Mircea Păcurariu, întâlnim o intensă preocupare nu numai pentru cercetarea istorică și activitatea didactică, ci și pentru viața liturgică, misionară sau pastorală a Bisericii.

În acest sens, amintim voluminoasa carte de „Predici” (trei ediții), care, într-un stil accesibil, clar și concis, cunoscut deja din lectura lucrărilor sale cu profil istoric, prezintă spiritualitatea ortodoxă biblică, liturgică și aghiografică, îmbogățită cu date istorice, explicații precise despre locuri, evenimente sau persoane din istoria Bisericii.

Între anii 2008-2010, la solicitarea noastră, Părintele Profesor Mircea Păcurariu a coordonat elaborarea lucrării „Enciclopedia Ortodoxiei Românești”.

Realizată împreună cu un grup de tineri colaboratori, această lucrare deosebit de utilă atât pentru teologi, jurnaliști, cât și pentru toți cei interesați să cunoască istoria și spiritualitatea Bisericii Ortodoxe Române a apărut la Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, în anul 2010, când Biserica noastră a sărbătorit 125 de ani de la recunoașterea Autocefaliei sale (1885) și 85 de ani de Patriarhat (1925).

De asemenea, Părintele Mircea Păcurariu a publicat la Editura Basilica a Patriarhiei Române lucrarea „Cultura teologică românească” (2011), o noutate între lucrările de acest gen, care reușește să pună în lumină rolul Bisericii Ortodoxe Române și al slujitorilor ei în crearea limbii literare românești, în promovarea istoriografiei, a lingvisticii, a pedagogiei și a muzicii, în dezvoltarea învățământului românesc, subliniind contribuția ei substanțială la dezvoltarea spiritualității românești, la modelarea culturii naționale, valori care astăzi trebuie mai mult cunoscute și promovate.

O altă lucrare de mare amploare, încredințată spre coordonare Părintelui Profesor Academician Mircea Păcurariu este trilogia dedicată „Monahismului ortodox românesc. Istorie, contribuții și repertoriizare” (2014), elaborată de Patriarhia Română în colaborare cu Academia Română, care își propune o mai bună și completă cunoaștere a istoriei monahismului ortodox românesc și a contribuției lui la promovarea culturii și artei românești în toate formele lor de manifestare (caligrafierea de manuscrise, tipărirea de carte bisericească, a lucrărilor cu profil istoric, literar sau de alt gen scrise de monahi, dar și arhitectură, pictură, iconografie, broderie, muzică etc.).

Contribuția monahismului ortodox românesc la cultivarea celor mai importante repere identitare ale poporului român: limba, credința și cultura, împreună cu

aportul substanțial al mănăstirilor la opera social-filantropică a Bisericii, arată rolul considerabil al monahismului în efortul de emancipare națională și socială românească.

Părintele Profesor Mircea Păcurariu a fost distins cu ordinul „Crucea Patriarhală” de către vrednicii noștri înaintași, Patriarhii Iustin Moiescu (1977) și Teoctist Arăpașu (2002), iar în anul 2009, personal i-am conferit noua „Cruce Patriarhală” – albă, pentru activitatea meritorie îndelungată desfășurată pe tărâm pastoral-misionar, administrativ-bisericesc, didactic-educativ și social-filantropic.

Ca recunoaștere a activității sale de cercetare, la 24 octombrie 1997 a fost ales membru corespondent al Academiei Române, iar la 26 noiembrie 2015 a fost declarat membru titular.

Părintele Profesor Mircea Păcurariu a redat istoria Bisericii noastre într-un stil atractiv, făcându-ne contemporani cu evenimente importante și înaintași vrednici, propunându-ne să trăim istoria Bisericii neamului românesc și să o înțelegem nu ca pe o simplă înșiruire de fapte și date, ci ca pe o luptă motivată de credință puternică și de idealuri sfinte.

De aceea, el a redat istoria Bisericii ca efort de împlinire a unor idealuri, adesea într-un context potrivit al patimilor omenești, individuale sau colective, dar peste toate acestea afirmându-se lucrarea harului dumnezeiesc în viața poporului român.

În percepția Părintelui Profesor Mircea Păcurariu, la fel ca la vechii cronicari, istoria poporului român ortodox nu se explică totdeauna prin legea cauzei și a efectului, prin logica istorică, ci mai ales prin ajutorul și lucrarea lui Dumnezeu în istorie.

Părintele Profesor Mircea Păcurariu va rămâne în memoria culturii românești ca fiind cel mai mare istoric al Bisericii Ortodoxe Române din ultima jumătate de veac, o lumină de înviere peste timp.

Opera sa iradiază lumina unei conștiințe înalte, o memorie enciclopedică, o minte lucidă, organizată, cu un simț critic dublat permanent de o deosebită modestie. Nu a fost numai preot, profesor și academician, ci și un autentic reper moral creștin pentru generațiile tinere.

În aceste momente grele, adresăm cuvânt părintesc de consolare soției sale, doamna Minerva Păcurariu, celor două fiice și întregii familii, precum și colegilor, ucenicilor și tuturor celor întristați de această plecare dintre noi a Părintelui Academician Mircea Păcurariu.

Ne rugăm Domnului nostru Iisus Hristos, Cel înviat din morți, să așeze sufletul slujitorului Său, Preotul Profesor Mircea Păcurariu, în ceata sfinților cărturari, mărturisitori ai credinței și promotori ai culturii creștine, dăruindu-i odihnă în lumina, pacea și iubirea Preasfintei Treimi.

Veșnica lui pomenire din neam în neam!

Că părintești condoleanțe și binecuvântări pentru toți cei îndoliați,

† Daniel

Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

Foto credit: arhivă Basilica.ro

basilica.ro